

Berlusconi-Trump?

JOAN FRANCESC
MIRA

De tant en tant, amb ganes o sense, sembla obligat escriure algun comentari sobre allò que se'n sol dir "actualitat política", siga exterior o interior (*domestic*, en diuen en anglès, i inevitablement tradueixen com a "domèstica" molts dels innombrables ignorants que en aquest país circulen per la premsa escrita o parlada), o una cosa i l'altra alhora. Com ara mateix, no cal dir-ho, l'exòtica matèria trumpiana i si cal, i paral·lelament, les curioses comparacions amb la matèria berlusconiana que aquestes setmanes i dies també han rebut bona cosa de consideracions públiques i privades: són Trump i Berlusconi dos variants d'una mateixa categoria de fenòmens?, anunciava ja l'empresari, *showman* i polític italià èxits futurs dels seus equivalents nord-americans, europeus o de qualsevol altre lloc?, tot això (més Marine Le Pen a França, Farage al Regne Unit, la Lega de Salvini a Itàlia, Orbán a Hongria, Putin a Rússia, i, si em permeten estirar la comparació més del que cal, Erdogan a Turquia i, fins i tot, cap a un altre extrem i *mutatis mutandis*, personatges com Maduro, Beppe Grillo i algun més en qui vostès estan pensant) és l'expressió d'una forma nova i diferent d'allò que durant tant de temps n'hem vida *política*? Sembla que no es tracta d'una simple impressió circumstancial o frívola (com la que, al País Valencià per exemple, alguns han fet entre Trump i l'anterior alcalde de Xàtiva i president de la Diputació, Alfonso Rus, que més aviat recorda al cantant Torrebruno...), sinó d'una realitat molt més seriosa. Si bé es mira, el pas-

sat president del Govern italià i el pròxim president del nord-americà són tots dos homes de negocis riquíssims, amb empreses especulatives que presenten sovint aspectes tèrbols, com ara evasió metòdica i massiva d'impostos o comptes foscos i opacs. Tots dos han basat el seu èxit en el camp polític en l'èxit previ i espectacular en el camp econòmic i en una imatge d'empresari triomfador... fet que no els ha impedit presentar-se com aliens al "sistema", i enemics (i fins i tot víctimes) de les elits i de l'ordre establert. "Nosaltres –o jo– ho capgirarem tot", aquest és l'eslògan o l'ham amb què sedueixen tanta gent, "jo tinc experiència d'èxit, jo resoldré els problemes, jo us tornaré el benestar perdut". *Forza Italia* és el nom del partit de Berlusconi, però era abans i sobretot el crit dels *tifosi* de l'equip nacional, el crit de la victòria, l'honor de la pàtria. *Make America Great Again* és l'equivalent en el trumpisme, la nova grandesa, el redreçament, i menys mal que ara hi ha Donald, menys mal

que hi ha Silvio: "*Meno male che c'è Silvio*", cantaven amb fervor els seguidors –i més encara les seguidores– del líder permanentment rejuenit.

A pesar del que sempre pensem els benpensants, ni els escàndols ni les rellicades i disbarats verbals els han representat cap problema ni descrèdit real; ans al contrari, la seua popularitat sempre en sortia reforçada. John Foot, professor d'història moderna italiana, escriu al diari *The Guardian*, recordant Berlusconi: "Per a molts, el missatge era atractiu: sigueu com jo, no pagueu els vostres impostos, aprofiteu la vida i prosperau, i digueu el que vulgueu, que no us passarà res. Tot això us recorda algú?". Ens recorda, per exemple, quan Donald Trump afirmava en un míting que podia pegarli un tir a algú en plena Quinta Avinguda i encara creixerien els seus seguidors. O quan afirmava que els seus immensos i continuats fraus fiscals eren simplement una demostració de la seua habilitat com a empresari. "Vint anys de berlusconisme", continua l'historiador anglès, "han tingut un efecte devastador sobre la política italiana i la seua cultura democràtica, i les ferides no s'han tancat encara". Com a mostra, el fet que més de la meitat dels ciutadans són seguidors de la Lega del xenòfob Salvini, o de Beppe Grillo i del seu *Movimento 5Stelle* (no "partit", per favor, com no és "partit" un altre que tenim a casa nostra, basat en els conceptes de *la casta* i *la gente*, i en el funcionament a base de *cerchi* i de programes informàtics...). "Trump ha transformat profundament la forma del discurs polític", continua John Foot, "de l'organització política, i de la manera de fer campanya. Tal com va ser el cas amb l'era Berlusconi, res no serà com abans... Oposar-se a fenòmens com Trump i Berlusconi amb les armes de la raó és inútil. Si hem entrat en l'era de la post-veritat (i ja ho hem fet), el comportament de l'elector no es regeix pel pensament lògic". Desolador.

«TRUMP HA TRANSFORMAT PROFUNDAMENT LA FORMA DEL DISCURS POLÍTIC, DE L'ORGANITZACIÓ POLÍTICA, I DE LA MANERA DE FER CAMPANYA. TAL COM VA SER EL CAS AMB L'ERA BERLUSCONI, RES NO SERÀ COM ABANS.»